

*IN MEMORIAM***МИХАИЛ СЛАВОВ****(1959 - 2019)***Александър Василенко*

Не е никак лесно да се напише епитафия за Михаил Славов. Всеки, който го познаваше, ще ме разбере напълно. Най-малкото, за тази пределно нестандартна личност е невъзможно да се говори по обичайния, конвенционално предназначен за подобни тъжни поводи начин. Михаил Славов, или Милчо, както го наричаха и познаваха, ще остави дълбока диря не само в моите спомени. Да, неговите концерти. Ще се запомнят чудовищно мащабните, наситените с колосална енергия цикли с интегрално изпълнение на всички клавирни сонати на Моцарт, Бетовен и Брамс, на късните клавирни цикли на Брамс, на френските и английските сюити, двугласните и тригласните инвенции и токатите на Й. С. Бах... Сценичните подвизи на Милчо предизвикваха огромен интерес както със своята заявка, така и с невероятното интерпретаторско въздействие, дължащо се както на мащабния му талант и изключителното пианистично майсторство, така и на високата и многостранна ерудиция, която той притежаваше. Спомням си, все едно беше вчера (а бе преди повече от 20 години), как след един от неговите Бетовенови концерти половин нощ в неудържим екстаз, който не ми позволяваше да заспя, крачех из кухнята и пеех, ръкомахах, изживявяйки отново и отново магията на задълбочения прочит, на проникновението, на мощното емоционално въздействие на една феноменална интерпретация.

Познавах отблизо и неговата педагогическа работа. Ерудицията, компетентността, личният пример за овладяване на „занаята“ на един инструменталист от най-висока класа създадоха и усъвършенстваха ученици със сериозни постижения в различни области на нашата професия.

В последния, труден и напрегнат, съпроводен със сериозни лишения период от живота си Милчо се бе отдал на четене, посещение на театрални

постановки и кинопрожекции (негова отколешна слабост), слушане на музика и свирене, свирене, свирене. И отново – концерти, с обобщаваща и просветителска концепция. За няколко години – рецитали с Прелюдиите и Етюдите на Дебюси, с творби на Брамс, на Шуман и Лист, с цикли на руски композитори (2016 г., незабравимо – оказа се последният път, когато го слушах), и отново – Дебюси. На няколко пъти ми бе казал, полунашега, с известна доза самоирония, но и с чувство на превъзходство: “Да знаеш – моето сегашно битие ми отвори цялото време да се развивам, да се усъвършенствам все повече, да трупам информация. Трудно ти е да си представиш колко е самоограничаваща и затъпяваща преподавателската работа, ха-ха-ха!!!“. Тогава Милчо прописа поезия. Първият му публичен опит бяха отпечатаните в концертните брошури две стихотворения, посветени на изпълнените в зала БИАД Фантазия за пиано C dur, op. 17 на Роберт Шуман и Соната за пиано h moll на Ференц Лист през 2015 г.

И така, дойде времето за последния в живота му концерт на 11 декември, вторник, 2018 г., в камерна зала „България“. Той бе под надслов „Пиано, поезия, рецитация. В програмата: КЛОД ДЕБЮСИ (по случай 100 години от смъртта му) – Двадесет и четири прелюдии за пиано с поезия към всяка една от тях, писана и рецитирана от Михаил Славов“. Милчо ми донесе ръкописа със стихотворенията в Академията, тъй като аз, както обикновено, набирах на компютър всички текстове, предназначени за неговите концерти (програми, пространни анотации, на които той много държеше, и прочее). Беше ги изписал с червен химикал и „побрал“ на една страница (наистина, невероятно!) А4, което го изпълваше с шумно споделяна с околните гордост. На моите обясними възражения и упреци относно очакващите ме затруднения по разчитането на тези миниатюрни заврънтулки той в неподражаемия си стил отвърна: „Е, хайде, ти все се оплакваш!“. Да, досмеша ми...Снимах с телефона и ги увеличавах, намерих начин. Относно качеството на поезията – оставям на вашата преценка и вкус, няма да споделям мнението си. Споделих го с него.

Това бе последният му концерт. Аз за първи път не можах да присъствам. Успокояваше ме мисълта, че бях слушал Прелюдиите в негово изпълнение преди няколко години, без поезия, и че бях допринесъл с моята работа по набирането на текста. Милчо бил рецитирал стихотворенията по

памет, седейки пред клавиатурата. Оставил дълбоко впечатление. Публиката ръкопляскала много, много.

Милчо неотдавна ми бе споделил, че подготвя нов концертен проект, отново с поезия. Четири сонати на Хайдн и Четирите балади на Шопен. Аз му обещах, че пак ще съдействам. Но не му бе отпуснато време – Господ се разпореди по друг начин, призовавайки душата му. Тялото на Милчо е било открито в понеделник, след Великден, до пианото.

Постоянно, от много години, всяка седмица многократно изминавам отсечката между Музикалната академия и Музикалното училище, по „Оборище“. Трудно ми е да повярвам, че никога повече няма да зърна характерния едър силует на Милчо, че няма да поспра, за да си поговорим за последните впечатления относно изгледан филм, изслушано музикално произведение, нови идеи, нови намерения...Сбогом, Милчо! Един голям музикант напусна нашия свят. Ще те помня, с почит и възхищение пред огромния ти талант! Благодаря ти за щастливите мигове, с които ме дари твоето изключително изпълнителско изкуство!